విశాలాంధ్ర సాహితీ సుధ

ప్రేమ లేఖ

— బొల్లిముంత అమరేశ్వరరావు —

అది కాలం తెంతెం వారుతున్న సమయం మండు దట్టంగా పడుతోంది. ఆకాశంలో దుక్కలు అమంతపు దీప్తి కొని మిణుకు మిణుకుమని మెరుస్తున్నాయ్. రాబోయే సూర్యకాంతిలో అహంతికాదోయ్, విదార పడనాలతో తమ వెనుకటి జీవితాన్ని నింపోవరోకపం చేసుకొంటున్నట్టున్నాయ్.

అలాగే రేపో మాపో జీవితాన్ని రాలిం చేట్టున్న ఓ వండు మామిడి ఎముకల్ని కొరికేస్తున్నట్టలిలో దింకి దున్నపే అధా రంగా దిన్న దిన్న అనుగుడు వేసుకుంటూ వీధి వెంట ఒంటరిగా వెళ్తున్నాడు అబూ ఇటూ, ఇళ్ళలోంచి అప్పుడప్పుడు విడ్రలేచిన అడదాళ్ళ మూసిరాగాలు దారివిడోయే తంతాత అంచవని ఒంటరితనాన్ని పోగొట్టున్నాయ్. అడుగుల్ని త్వరత్వరగా ముందుకు వేయిస్తు న్నాయ్.

ఎక్కడో పక్క అరపు అనళ్ళతిగా విద్విస్తోంది మిగతా పట్టణం మూగబోయి పట్లేవుంది తెల్లవార వస్తున్నా ఇంకా కొందరు ఎవ్రా దేవత ఒడిలో దిన్న పాపాలన్నా దుస్పట్లపై దుప్పట్లు కప్పి మందాలకు తప్పిపట్టి. బద్దకంగా పడుకు న్నారు. కాని తన తాత మాత్రం తలకి గజగజవణికిపోతూ కూడా పడచినడచి పట్టణం వెదువరికి చేరాడు

ఆ రోడ్డుకొక వక్క వెళ్లవలసిన మరో వైపు కదహారి ఇంగాలా అవస్థలాయా పాడ్కుడాలోటలు వున్నాయి ఆరోడ్డు నిండ కొంత నడిచాడు అవస్థిగడాడు రోటంకు దివరగా ఎడంగావున్న భవనానికి చేరాడు. తీర్థ యాత్రికుడు తన దీర్ఘ ప్రయాణంలో పుణ్యక్షేత్రానికి చేరుకున్నపుడు తన అన్న తరించిందని ఎంతగా ఉలాడు పడకాడో అంతగా తన్మయుడైపోయాడు

కవచంకయుడు. ఆర్టీమీడ్ పోస్టాఫీసు. అన్నఅక్షరాలా రోపలమూపిస్తున్న తలుపుల కిటికీలవండు అలోంచి దీపాల వెలుతురు కన్పిస్తున్నాయ. వారిరారి వనులు చేసుకుంటూ హాల్లాడు కొనే మాటలు అస్పష్టంగా వినిపిస్తున్నాయ్. శాతమెల్లగా తలంలోకి పోయి ఒక మూలగావున్న బెంచీమీద కూర్చున్నాడు

మరికొంతసేపటిలో ఉత్తరాల కోసం మరికొంతమంది చేరాడు. వారి వారి యిత మాటలుగొన్నవ్యక్తిగ్యా వారిసొంతగొడవల్ని గూర్చి. విద్యాపాటి కబుర్లు చెప్పుకుంటూ న్నారు. శాతమాత్రం ఇవేవీపట్టకుండా రోన ఉన్నుండివచ్చే ఎలుపుకోసం తదేకధ్యాతంతో చెవుడు రిక్కించి కూర్చున్నాడు.

'నూనపింటెండ్' అన్నమాట రోవల మంది వినిపించింది వరుసనే అడసలు తడుపుతున్నారు. శాతమెల్లగా లేచి ఉత్తరా లిచ్చే కిటికీదగ్గరకు వెళ్ళాడు, గోడ ఎక్కగా నిలబడ్డాడు, గుమాస్తా పేరుతర్వాత పేరు అడసులు తతకకా తడుపుతూ ఉత్తరా లిచ్చేస్తున్నాడు. అక్కడకి రాని వారి ఉత్తరాలు వేరేపెట్టున్నాడు అన్ని ఉత్త రాలూ అయిపోయాయి, అతనకు కోట్ మన్ అలీ అన్న పేరు తడిదాడు శాత ప్రాణాలు లేవివ్వాయి ఇప్పటికి తన తనప్పు పరించినందుకు మనసులోని భార తంతులు ప్రార్థించాడు మెల్లగా గుమస్తా మీదుకు పోయినిలబడ్డాడు

"ఏం కావాలి?" అడిగాడు అదోరకంగా చూస్తూ గుమస్తా

"కోట్ మన్ అలీ అంపేనే" వినయంగా చెప్పాడు శాత

వకవకా నవ్వాడు గుమస్తా ఏమిటి న్నట్లు చూచాడు పోస్టుమాస్టరు.

"ఇతను ప్రతిరోజూ ఉత్తరాలకుగుకా డండీ! ఇలా ఐదుసంవత్సరాలయిం దండీ! ప్రతిరోజూ ఒక్కటి వస్తు న్నాడు ఏ ఒక్కరోజూ ఉత్తరాలు. ఎవరో నిన్నిదాడి లాగున్నాడే" అన్నాడు గుమస్తా

శాత బాధగా తల దించుకున్నాడు.

ఇలా ఐదు సంవత్సరాలుగా ఇవిగాయి అలీ శాతకోజా ఇలాగే వస్తాడు. ఆ మూలకూర్చొని ఉత్తరం కొరకు ఎదురు చూస్తుంటాడు గుమస్తాడు ఉత్తరం లేనప్పు డికి శాతను అదుడు పట్టేంతటానికి కోట్ మన్ అలీ తడుపుతాడు. శాత ఉత్సా హంగా వెళ్లాడు అంతా గమ్మత్తుగాచూస్తాడు. నవ్వుతాడు అవహాస్యం చేస్తాడు ఐనా అలీ శాతమాత్రం ఓపికతో సహనంతో అన్ని అవహాస్యాల్ని, అవమానాల్ని సహిస్తూ రోజూ అందరికంటె ముందుగా వస్తూనే వుంటాడు వచి చేతుల్తో అందరికంటె వెనుక వెళ్తుంటాడు.

"ఇతనికి ఈ భవనానికి ఏదో తీరని ఋణానుబంధం ఉంది వుంటాది" అంటాడు ఒకడు.

"పిచ్చివాళ్ళు అనేకమైన పిచ్చిపనులు చేస్తుంటారు. అందులో ఇదొకటి" అంటాడు మరొకడు

అలా అలా ఏళ్ళవాళ్ళను గురించి, వాళ్ళ పనుల గురించి చూచినవీ చూడనివీ ఏవేవో కట్టుకథలు ప్రారంభమవుతాయి. 'ఓహో! అహో, అలాగా అంటూ వాటికి తాళం వేస్తాడు కొందరు అలా మతిభ్రమణ గూర్చి కాపేవు అపేపంతా తర్కంతో కిందిపోతుంది. ఈ తర్కంలన్నీ విన్న పోస్టు మాస్టరు" కామెర రోగికి ప్రవంచ మంతా పత్కుగాకనిపించినట్లు ఈ పిచ్చి వాళ్ళకు మిగతా మానవులంతా పిచ్చివాళ్ళలా కని పిస్తారు" అంటాడు. ప్రతిరోజూ ఇలాంటివే ఏదో ఒక రిమార్కుతో మాటిస్తూ వుంటాడు.

అలీశాత పంచత్సరాల తరవాత ఈ మాటలు పడుతూనే వున్నాడు ఈ అప మానాలు భరిస్తూనే వున్నాడు ఒక్కొక్క సారి విసుగెత్తి ఇకపడలేక భరించలేనపుడు అంటాడు కాని ఆ ఒక్క ఉత్తరం మీది ఆశనూ అణచుకోలేడు

తన వయసు వృద్ధాప్యంలో అడుగిడింది అప్పుడే తన ప్రతుక్కంతకూ ఏకైక ప్రాణ మైన కూతురు 'మరియం' ఒక పిసాయిని ప్రేమించి పెళ్ళాడి వంజాబ్ వెళ్ళిపోయింది ఇన్నాళ్ళుగా ఆమె క్షేమాన్ని గురించిన ఒక్క ఉత్తరం కోసం ప్రతిక్షణం పొడ్డా అడుర్దా పడుతోంది. కళ్ళల్లో ఒత్తుడు వేసుకొని ఆ ఉత్తరం ఎప్పుడు ఎలుగుంటి ఎస్తుందోనని ఎదురు చూస్తున్నాడు ఇన్ని ఆ పమానాలూ బాధలూ పడకూడా ఆ ఉత్తరం రాదు నిరాశ చెందకో లేకపోతున్నాడు. ఆ విద్దు మరదిపోలేక పోతున్నాడు. అందుకే ఈ ఐదు సంవత్స రాలుగా ప్రతిరోజూ నాడగు గంటలకే లేచి పోస్టాఫీసుకు వస్తున్నాడు

ఇన్నాళ్ళకు అలిజాతకు పోస్టాఫీసుపై ఈ నడింపు కలిగింది మనసు దిటవు చేసు కొని పోస్టాఫీసుకు ఇకరూకూడదనుకున్నాడు అలాగే మానేశాడు అలి రాకపోవడంతూడ కొన్నాళ్ళపాటు అక్కడి వాళ్ళు కలుక్షత కారణమయ్యింది అ తర్వాత అంతా మర్చిపోయారు

అకడ అతడి పెరుతున్న కొద్ది అది ఇప్పటి ముప్పై కాలాన్నిపింది ఈనడింపుడు. అమరినాడా ఒక పైపు; కూతురు మీద ప్రేమ మమకారాలు ఒక పైపు వీటి రెంటి మధ్య అలి మనసు సంఘర్షణపడుతోంది. చివరికికూతురుమీద్ప్రేమనెగింది కడుపుకిపి అలాగే మానేశాడు అలి రాకపోవడంతూడ కొన్నాళ్ళపాటు అక్కడి వాళ్ళు కలుక్షత కారణమయ్యింది అ తర్వాత అంతా మర్చిపోయారు

ఇన్నాళ్ళకు అలిజాతకు పోస్టాఫీసుపై ఈ నడింపు కలిగింది మనసు దిటవు చేసు కొని పోస్టాఫీసుకు ఇకరూకూడదనుకున్నాడు అలాగే మానేశాడు అలి రాకపోవడంతూడ కొన్నాళ్ళపాటు అక్కడి వాళ్ళు కలుక్షత కారణమయ్యింది అ తర్వాత అంతా మర్చిపోయారు

అకడ అతడి పెరుతున్న కొద్ది అది ఇప్పటి ముప్పై కాలాన్నిపింది ఈనడింపుడు. అమరినాడా ఒక పైపు; కూతురు మీద ప్రేమ మమకారాలు ఒక పైపు వీటి రెంటి మధ్య అలి మనసు సంఘర్షణపడుతోంది. చివరికికూతురుమీద్ప్రేమనెగింది కడుపుకిపి అలాగే మానేశాడు అలి రాకపోవడంతూడ కొన్నాళ్ళపాటు అక్కడి వాళ్ళు కలుక్షత కారణమయ్యింది అ తర్వాత అంతా మర్చిపోయారు

తన్నూ మిన్నూ కనిపించని వయసులో శాతకు వేటంటే పరమా, వేటకు పోతూపోతే కాలం గడచిపోవాడు వేటకుక్కలంటా నవికట్టలేని పక్షిలను, జింకలను అలి నేర్పుగా పనికట్టి వేటాడేవాడు

అనేక పక్షుల జింకలను ఒకదాని నుండి మరొకదానిని వేరు చేసేవాడు. అ పుడు రెండో పక్షి ఎంతగా ఎలుపెంచేదో పాపం! అ నాడు తన కడుపుతున్న ఆనందం కోసం అనేక పక్షుల జింకలను వేటాడి వేరు చేస్తే ఈ నాడు తనను తన కూతుర్ని నుండి వ్రత్యేకపేసుచేసి కడ విరించింది ఆ తలంపే ప్రతి రక్తపు బొట్టులోనూ జేరి విలువున దహించి వేస్తోంది.

జగత్తులో ప్రతిప్రాణి 'ప్రేమ' అనే పూదుంతో బిక్కించబడింది. ఆ ప్రేమను ఏళ్ళకి వేడుచేయలేదని ఈ దివరి క్షణా లలో తెలిసికోగల్గాడు

అ తర్వాత పోస్టాఫీసుదగర మళ్లీ ఎప్పుడు అలి కనిపించలేదు. అక్క శెక్కడున్నదీ ఉన్నదీ లేదిదీ. అ చూ కీ కూ డా ఎవ్వరికీ తెలియదు అ విషయ మెవరూ ఆలోచిం తనూ లేదు

* * *

దానాళ్ళకు ఒకనాడు పోస్టు మాస్టరు రాలా అతురతతో వున్నాడు తన కూతురు మరో నక్షత్రంలో వుందోంది అమెరు రాలా జబ్బు చేసినట్లూ హాస్పిటల్‌కు చేర్చి నట్లూ మాత్రమే తెలిసింది.

అ తర్వాత ఏమి జరిగిందీ, ఎలా వుందీ తెలియదు అక్కడ వుండి అ వార్త కోసం అందోళన పడుతున్నాడు ప్రతి రోజూ ఉత్తరమేమైనా వచ్చిందేమోనని యోచిస్తున్నాడు

అ రోజు పెందరాడే అలీమను వేచు ఉన్నాడు పోస్టు వచ్చి కొరకు అందోళనతో కాలు గాలిన పిల్లిలా తిరుగు తున్నాడు, ఏ కొద్ది అలికిడైనా వాకిటి వేపు కొంగిచూస్తున్నాడు పోస్టుమాన్ వస్తున్నా డేమోనని ఎవరూ కల్పించకపోయినా విను కొంటున్నాడు

"ఏ! వెధవలు పరైన పైమెకు ఉపా తీసు ఉంటారు. నా విద్ద శెలాగుండో! ఎంత బాధపడ్తుందో!! నన్నే తలచు కొంటూ వుండి వుంటాది అమ్మా! యీ ఈ బారం రోజులబట్టి ఏ వుత్తరం కొరకే ఎదురు చూస్తున్నాను" ఇలా అనుకొంటూ వుండగానే పోస్టుమాన్ వచ్చినందుకో పోస్టుమాను రోసంతు అడుగుపెట్టాడు

పోస్టుమాను - ఆత్రంగా నందిని అందుకొంటూ "ఏమోయ్ ఇంత ఆలస్యం నా కూతురు దగ్గర్నుండేమో ఉత్తరం వచ్చిందేమో చూచుకోవాలనుకుంటే ." అంటూ చిన్నాపు పెదుకూనే ఉత్తరాన్ని బల్లమీద గ్రుమ్మరిందాడు

అదికారతరలో తిరాను కూతురుమీది ప్రేమ కొద్దీ ఆతురతలో తిరాను అవుసురి తన కిస్తుకు కడ కడుగు యాగంలా వుండింది ఆతురతలో అందుకే పోస్టుమాన్ త్వరగా వచ్చినప్పటికీ కాలం గడచిపోయినట్లే కని పించింది మరి అలీ విమర్శించాడే "కామెర్ రోగికి ." అని

బల్లమీద వుత్తరాలను చేతు చేసుకూ వెళి కాడు చివరికి ఒక్క కవరు మిగిలిం చింది ప్రాణాలు లేచివచ్చాయి అది తన కూతురు దగ్గర నుండే వచ్చివుంటుందనుకొన్నాడు ఆత్రంగా కవరు త్రిప్పి చూచాడు 'కోట్ మన్ అలి అన్న అడ్రసుంది కరంటుపాన్ తగిలినవాడిలాగాన్ని వదిలేశాడు అనాడు అలి

'తన పేరు గుర్తుంచుకో అన్న మాటలు పోస్టుమాన్నకు చెవిలో గింగిరుమని మాను మోగాయి. తను కరుగుకోవటం, అలి వారగా వెళ్ళిపోవటం అన్నీ ఒక్కసారిగా కళ్ళెదుట నిలబడ్డాయి అతనిలోని అహం కారం అణిగిపోయింది, మా న వ త్వం మేల్కొంది తానేదో పాపంచేసిన వాడిలా బాధపడ్డాడు.

ఈ ఐదు సంవత్సరాలుగా ఈ ఉత్తరం కొరకే తాతకళ్ళతంతా ధారపోశాడు పాపం' అనుకొంటూ ఒక గుమస్తాను పిలి చాడు. అతనెవరోకాదు ఐదు ఇంగాడు నాడాలు తీసుకొన్న గుమస్తా లక్ష్మీదాసు.

"కోట్ మన్ అలి ఈ వుత్తరం వచ్చింది అతనెక్కడ ఉన్నాడో తెలుసుకో అన్నాడు పోస్టు మాస్టరు అ పగలంతా విశ్రాంతి లేదు అ రాత్రంతా విశ్రమపట్టలేదు పోస్టు మాస్టరుకు అలికి జరిగిన అన్యా యానికి అ పశ్చాత్తాపం తానే కాస్త్రుడ వన్నంతగా వత్తిడ్డాన పడుతున్నాడు ప్రతిగా వ్యయంగా అలికి ఉత్తరాన్నంద జేయాలని నిశ్చయించుకొన్నాడు అరోజు తెలవారుయాయి మూడుగంటలకే అలీమను తయారయ్యాడు

పోస్టుమాసరు— అనాటి అలి హృదయ వేదన ఈ నాటికి తెలిసికోగలిగాడు అదే నరిస్థితిలో తనూ ఈ నాడున్నాడు కనుక అందుకనే ఐదు సంవత్సరాల అలిదాడకో అతగింతలకైనా ఈ ఒక్క రాత్రిలోనే తని చూడగల్గాడు అలి ఓర్చు సు, కష్టపి తలచుగాని కరగిపోతున్నాడు

అలి ఈ ఉత్తరాన్ని చూచి ఎంతగానో ఉలాలాపడతాడు అతని ఐదు సంవత్సరాల నిరీక్షణ ఈనాటితో పరిస్తుంది అలి నాడాగు గంటలకే వస్తాడు నా చేతిమీదుగానే ఉత్తరాన్నందిస్తాను" అంటూ కలలు గంటు న్నాడు.

గోడ గడియారం "టంగ్ టంగ్" మని నాడాగు కొట్టింది తలుపు తట్టిన తన్నుక ఉంది అలీ తనలంకరించి ముందే హృదయం అలీ తీసింది అలి వచ్చాడనుకున్నాడు,ఒక్క గంటకో గుమ్మాన్ని చేసుకున్నాడు తలుపు తెరచాడు తనుకు రెట్టింపయిన మానసిక వంతో వంగిపోయి కర్ర ఆధారంతో నిల బడ్డ అలి కనిపించాడు

"అలీ! నీ మిషయం దగ్గరమంది ఉత్తరం వచ్చింది, ఇదిగో"అంటూ ఆనందంతో ఉప్పొంగిపోతూ వుత్తరాన్నందించాడు.

అలి దాన్ను అందుకొంటూనే కన్నీరు కార్చాడు,

అలీ పూర్వపు శారీరక శిథిలతను పోలికలు కనిపించలేదు అతని దుఃఖపు అతని శాలస్యాన్ని కదిగేసినట్లుంది పోస్టుమాస్టరు అలి కళ్ళల్లోకి చూచాడు అ చూపుల్లో ఏదో దివ్యజ్యోతి తనలో లాలాడుతోంది, ఏదో దివ్యజ్యోతి తనలో ప్రవేశిస్తున్నట్లుంది, వెంటనే తనిందుకు పోయినవాడిలా భయభ్రాంతుడయ్యాడు 'అలీ' అంటూ అరచాడు పోస్టుమాస్టరు

ఈ సంభాషణకు కొద్ది క్షణాలముందు ఏదో నవమీద వక్కకు పోయిన లక్ష్మీదాసు ఈ అరుపునిని ఏమిటండీ! మీరు అలా ఏడుస్తున్నారు" అంటూ వచ్చాడు

పోస్టుమాస్టరు సమాధానం లేదు తనవల్ల అలికి జరిగిన అన్యాయమే తన పశ్చాత్తాపానికి కారణమైనదేమో మూర్ఛపోయేలా చేసింది

అరుపుమరి తోటి మానవుని కష్టపుపాడు గుర్తుంతగలిగినప్పుడేకదుకుమూపెందనక్కర లేదు

తగిన ఉపచారాలు చేసి "అలి తరిపో యారుసార్" అన్నాడు లక్ష్మీదాసు

పోస్టు మాస్టరు స్తంభించిపోయాడు

"ఏమిటి! అలి తరిపోయాడా? ఎప్పుడు? నీవు చెబుతున్నది నిజమేనా? లేక నేనే కలగన్నానా?"

"నిజమేనండీ! అలి తరిపోయి మూడు నెలలవుతోంది "

"అయితే ఇంతకు క్రితం జరిగిందంతా భ్రాంతేనా? అలి అతనే తన కూతురు ఉత్తరాన్ని ఒక్కసారి చూచుకోవాలని వచ్చి వెళ్ళాడా?" పోస్టుమాస్టరు నమ్మ లేకుండా వున్నాడు నిర్ఘాంత చేసుకోవాలని తలుపువగ్గరకు పోయి చూచాడు ఉత్తరం అక్కడేవుని కనిపిస్తోంది ఏదో తెలియనిది అనుభూతి; అలీరో అక్కియత అతనిలో ఆవేశంగాడు

ఎప్పటిలాగే అనాటి వుత్తరాలమీద అడ్రసులను నిర్లక్ష్యంగా తనివేస్తున్నాడు గుమస్తా

పోస్టుమాస్టరుమాత్రం శ్రద్ధగా ఎంతో శ్రద్ధగా ఎంచుతున్నాడు మానవ ప్రాణికి ఎంత రక్షణ అవసరమో ఉత్తరానికి అంత అవ సర మనుకొన్నాడు

ఎప్పుడో ఒకప్పుడు తప్పనిసరిగా వుత్త రం వస్తుందనే ఆశతోనే అలి తనిపోయా డని తనకు ఐదు నాణాలిచ్చాడనీ జరిగిన కథంతా పోస్టుమాస్టరుకుచెప్పాడు లక్ష్మీదాసు

అ నాటి సాయంకాలం పోస్టుమాస్టరు లక్ష్మీదాసుతో కలసి అలి సమాధిని చేరు కుంటూ వెళ్ళాడు అ ప్రేమ లేఖను అలి సమాధిపై వుంచాడు అలి అక్క లాంతికై ప్రార్థన చేశాడు పోస్టు మాస్టరు కండ్ల నిండా నీళ్ళు తిరిగాయి రెండు అశ్రువులు సమాధిపై రాలాయి అ ప్రేమలేఖ నిజ మైన ప్రేమ లేఖగా చిరస్థాయిగా వారి హృద యాల్లో నిల్చిపోయింది

(గారీంకరకోష వ్రాసిన The leter ఆధారంగా)

సడిలేని సంకెళ్ళు

ముల్లు తీసి కొర్రదనిక
మొగవాళ్ళకు - అందించు తమ్ముడూ!
అందించు
కత వహ్నా దండాలు
అందించు తమ్ముడూ! అందిందు!!
బదుగు జీవికి
గూడులేక గాలిగో నిలబడిన విప్పెక
కుపి యెక్కల గండాలు
అయితేనేం నోరువిప్పక
అన్యాయం జరిగిందని ఎవరికీ చెప్పక
ఏడంపే /
విదుపేదంపే - నోరున్న మూగవాడు
కనుదున్న వుట్టుగుడ్డి
కాపుర - ఈ దేశంలో
తను అదిదు పాగుపడున్న
సాగించు కుంటున్నవారి అడ్డాన్దుకు
అడించినట్లల్లా నడుంద్రాన్న కీలుబొమ్మ
అధికారోప జీవుడున్నాడే
అధికారోప జీవుడు —
అందలం నట్టుకొని నేల్చాడుకున్నాడే
అడు - అడే ఆ దేవుడు
యిలాటి అనాగ్యం పారిపి క్రమ్మ
హృదయాన్ని లాకపోలో వుంది
తెలివినే విడనెత్తు పెంచి
స్వార్థ సంకంగా అశయాన్ని మంచి
వ్యక్తానంద కేరాసే
కాలాన్ని
ఇలాన్ని ఇలగాన్ని
ఇందనంగా దనాన్ని పెచ్చించే
వాడు - వాడే - ఆ మహా జాతీయవాది
వాపిప్పుమే యిదంతా
యీ నిర్వాకమంతా ఆగాం దేయనిదే
చూచు చూచు ఇప్పుడన్నా చూడు
పీ చుట్టూ పహరా కాస్తున్నాయ్
మువ్వన్నెల జండాలు
పీ వ్యక్తిత్వం చదువుకు
తమ్ముడూ! విగుసు
కోన్నాయి! ఉన్నాయి
నడిచేయకు అనవండాడు
విను మత్యనరది
యాదపరపంచి
పీచుట్టూ పహరా కాస్తున్నాయ్
మువ్వన్నెల జండాలు!
హరిజన మి తమా! అంటే
ఉన్ని తన్నిబ్బయి పోయావు
పుటి కెక్కానసుకున్నావు
ఉప్పొంగి ఉప్పొంగి లాగావు
వధా స్థలిలో కరవాలంచేస్తే
అయ్యాకే! నా చెయ్యి కాకాడే
అన్నుక్కడ్డి న్నుకోందాడే అని
పంజరంతో అందరం ఎత్తెగసి
వ్యర్థానికి ప్రాకిపోయావుకున్నావ్
టోపీపెట్టి దీపిస్తే
అదేదో కిరీటమనుకొని
ధాకి పిరదుకొని తిరిగావ్
జాతరలోకి తీసికెళ్ళే
మేకపోతును అలంకరిస్తారన్నమాటమరదావ్
పీ శ్రేయోభిలాషిలా వేషంవిగింది
మొనరికన్నీరు చిలికించి
పీ అభిమానాన్ని చూపగొని
దానితోనే -
పీ అవసరాలకు దిక్కం అల్లి
చేతనుచు తున్నారంతో నమ్మవ్
ఊరికి దూరంగా ఎడమెంగా
హరిజనవాడల పేరుతో
దానంచేసిన స్థలాలప్పు చూస్తూ
పీరోపీసే మనిషుగా నవ్వుతావ్
పీనట్ల అనరణ పెరిగి (!) పెరిగిపోతుందని
కలుగలగలూ
రోరోపల నవ్వుకుంటావ్
అయితే
అక్కడ కొంపలేకుండని
అహ్వానించిందెవ్వని తమ్ముడూ ఎవరెవ్వని!
హరిజనులనే
అంటే అంటరానివాళ్ళని
ఊరికి దూరంగా వుంచాలని
అంటే అది అస్పృశ్యతకు కొత్తకోణ
అడ్డదారి అభ్యుదయానికి పూంతోట
స్థలదానం చేస్తుంటే
నంతోషించక ఏడ్వడ మెందుకంటావ్
మంచిపిటికోసం
తడువుల బరికోసం
ఊరతో కొట్లాడాల్సిన పనిలేదు
మీ కన్ని ప్రత్యేకం
అమర్చుకా మంటున్నారని
అభయం యిస్తున్నారని అంటావ్
ఈ పరంలో కానం ఉంది తమ్ముడూ!
ఈ పాన్నలో పర్వం ఉంది.
ఇస్తువాళ్ళకోసం పిర్మించినట్లు
ప్రత్యేకంగా పీకో వాడ
(ఇంతకుముందూ ఉందిగా పాడు)
టి పి వారికై ఎర్పాటు చేసినట్లు
పీ దాని పీకు
పీ బది పీకే
అంతే అంతే తమ్ముడూ!
అంటరానివాడా! అమాయకుడా!
తోటవాడా! మానవుడా!
పీవు నిర్మించదలచే హరిజనవాడ
కడుపు మానిన మత్సరో
కరమెత్తిన వేరొక గుల్లా
అస్పృశ్యతను నట్టిల్లు
మానవతా హృదంతరంలో నిక్షిప్త ముల్లు
ఇది గాంధీ సిద్ధాంతాల సమాధి
ఇది ప్రాత తృప్తిన్ద నిర్మిస్తున్న కుంపటి తైదు
రొడ్డ చెయ్యి వలదని
పురుచేతిని అందించింది పీకే ఖాది
అయితో .అందుకో
ఏం జేస్తావ్ అందుగాని అహింసాంచు
ముదుకోసం కొర్రదనిక
యీ మొగవాళ్ళకు
అందించు తమ్ముడూ అందించు
శతసహస్రం దండాలు అందించు!

— సానికొమ్ము కృష్ణారెడ్డి

పత్రికా పరిచయం

ప్రతిభ

సచిత్ర వారపత్రిక

వెల: 30 పైసలు

సంపాదకులు:

శ్రీ కాటుగడ్డ రాజగోపాలరావు

విజయవాడ - 4

తెలుగుజాతి ఉగాది కానుకగా సంపాద కుడు ప్రతిభను అందించారు.

ఈ సంచికలో —

తెలుగు దేశపు నాలుగుమిరగులుసుంది వ్రయుల రచయితలు రచయితలు తమ కుటుంబాలకు అందజేశారు.

తెలుగు ఉగాది ప్రతిబింబిస్తున్న తళుకుని ముందిరంలో ఈ సంచిక వెలువడింది.

వాస్తవికతను ప్రతిబింబించే గేయం చిత్రం కథ నవల వ్యాసం 'ప్రతిభ' పేజీలు పరిశోధనా సంపాదకుడు ప్రతిభం రాయి రాలా వంశోద్ధీపంతదగ్గ విషయం

ప్రతిభ వెలికిస్తూ ఎందరిలోనో ఎన్నో అరుదు సృష్టించింది ఇదిమాత్రం వాస్తవం

ఇందులో నర్వశ్రీ రాంరక్ష పి, నా రె రెంటాల, పోసుంచర్ల కవితలు ద్విపదలు విశాలాక్షి డాక్టర్ జార్జ్ హుస్సేన్ హరి కిషన్, అమరేశ్వరరావు బలివాడ కాంతా రావుల కథలు

పోల్కంపల్లి శాంతాదేవి, పెద్దిభొట్ల సుబ్బ రామయ్య నవలలు (సీరియల్స్) శాణాపు మూర్తాల్ రంగనాయకమ్మగారి జానాలు

తండు సుబ్బారావు కీ॥ శే॥ కొమర్రాజు లక్ష్మణరావు అతంత జానకిరాం వ్యాసాలు చేర్చి తక్కువగా అలంకరించారు సినిమా సంగతులు శోభన పాపెకలు అన్నీ ఉన్నాయి.

ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో కథకులకు పాఠకు లకు తక్కువ అనినాక సంబంధం కొద్ది కాలంగా మాత్రమే ఏర్పడిందనిపిస్తుంది కొన్నేళ్ళ క్రితం పిల్లల పత్రికలు పెద్దల తరిని వాటికి ఎక్కువ ప్రాధాన్యతిస్తూ ఇప్పుడు పెద్దల పత్రికలు పెద్దలు కొని వాటికొంత తేరంపోస్తున్నారు

కాలం కథకకాలుగా మారుతూ తప్పున్నది కవిత, కథ వాటి వాటి నడకలు సామాజిక మైన మార్పులను సంతరించుకుంటున్నాయి

పత్రికలో ఒకవైపునుంది ఇంతకు ముందే పత్రికా ప్రపంచంలో స్థానం సంపా దించుకున్నవారి రచనలు ప్రదురించి తను ప్రాధాన్యం పెంచుకోవాలనుకు కథనంక పత్రికలు తమ రచనలు ప్రచురించుకుని ఏదోరకంగా తమ ప్రాపకం పెంచుకో జాలే రచయితలపాట్లు చదోపంక ప్రత్యక్ష మవుతున్నాయి

తెలుగుదేశంలో తనాను బాస్తవ ఇరవై నాలుగు గంటల్లో తడిసిపోతున్నాయి కథన వారంరాటికే బూజుపట్టిపోతున్నాయి నవలలు పేజీల లెక్కకన్న ప్రయోజన శూన్యంగా తయారవుతున్నాయి ఇలాంటి అకాలంలో ప్రతిభ చాలా సాహసంతో దేశంలో అడుగు పెట్టింది.

సంతంలో కథ లెత్తుతున్న అనేక సమస్యలు అందరూ మెచ్చే ఇవాణాలు ఇవ్వాల్సిన రోజులివి

కథనాల నన్నాలు కవితగా మారుతూ ప్రతిపదం నాస్తికా బూడిదపు పొరలతను పొంచుకున్న మర్మకరగా గుమాస్తాలు కథలో తమ స్వానుభవాలు చూచుకో గోచు తున్న రోజులివి

ఇరవై ఏళ్ళనాడు స్వాతంత్ర్యంతర్వించింది దేశం దాగుపడుతుందని ఆశించిన రోజుల్లో పుట్టిన విద్యత పాలుతాగుతున్న పిల్లలు పాలాలు తడుపుతున్న పిల్లలు యువకులై దేశం ఎటుపోతున్నదో తెలియక ఎరిపాల ఉందో - ఎలా జరుగుతుందో తెలియక రాష్ట్రాంగ తట్టం ఏవి ఎక్కడ ఎందుకు ఎలా చెల్లుతున్నయో దాని యోచనతారో తెలియక కాస్త్ర కథకు మోజుతో తడుపు తున్న రోజులలో వేరొక ప్రక్క కొత్తతరం యువకులు రామన్న కాలా నికి తక్కువేమి కనాడు తొక్కిసంతగల యువకుడు కొత్త రక్తంతో కొత్తదనంతో కొత్త ఆశలతో ఉత్సాహంతో అశయాలతో బ్రహ్మాండ్ పత్రికలు నడుపుతుండేలకు సిద్ధమవుతున్న యువకుడు.

దానవచ్చిన పుణ్యపు దానలేదని దాటు కుంటూ పాత పుణ్యాలేవో కొత్త పాపా లకు పొమ్ము సంపాదించుకుంటూ ఒకపూట పాపం ఒక పూట పుణ్యం లొకికంగా సంపా దించుకుంటూ అన్వేషించిన వాడు అలాగా వికిరాణిం జాగ్రత్త పడుతూ బతకాళ్ళను ఆహ్వానం లేకుండానే చొర బడుతున్న బ్రహ్మాయుర్వేద పత్రికం ఇం పాగుపడున్న రోజులు

మరి ఇలాంటి పాస్తాలో కొత్త గుం బ్రంలో కాను కాను చూచ్చేదేవో వ హుమతులు పూచిన బంగారు రేకు - అది రచన కామునిల ప్రతిభ; ఎదు నడుగు దీస్తుంది

పెంపుగోకి; సుందర సాహిత్య మైనా నాస్తికి॥ నవ్యవంత విశ్వాతం హృదయా లోకి॥ చేరగలిగింది ప్రతిభ

కాగా— కథకులకు ప్రతిభను అన్ని వ్యాపార పత్రికల్లాగ చూచక దర్శంకాడు

తమ పాతగేయాలను తరణాలు మార్చి ప్రక్క రణయోగ్యంగా చేసుకోవటం శాత్యంకాదు. నూరు ఇంగ్లీషు పేజీలలో ఒక మహా పుర సుని జీవితం తరిని నాలుగు పెజీల పేజీల తమ ఎల్లలో రాయాలంటం కంతస్యంకాదు

కథానందిరానంలో సాంకేతిక విజయం పెరగాలి తర్కిగాతలను ఎన్నిందినో వెలికి తేవాలి

"ఇతిహాసపు పీఠిక కోసపు
ఉద్దుడుగుపడవలి కాన్పించని
కతంన్ని కాలాన్నివ్వను"

సాంఘికంగా చూచుకున్నకూడా పాత కథల రాజీయాల పుట్టుకలనవరోపక మక్కువుల మూసుకుంటూ కాలంతా విగాల హృదయంలోకి పాత గ్రాత్రం పేజ కలుగుతగా

"కదిలేది కదిలించేది
పెనువిద్దర వదిలించేది "

కథా వస్తువుగా స్వీకరించి తమవుతున్న కథలో కాలాన్నేది మిగిలేదిగా వుండేం పడకపోల్లో - పకం ఛాన్లో ప్రజల హృదయాల్లో నిలిచిపోయే సాహిత్యం సృష్టి కావాల్సివుంది.

ఈ సందర్భంగా భాషా సమస్యపై ప్రచు రించిన కీ॥ శే॥ కొమర్రాజు లక్ష్మణరావుగారి రచన "కాలంమారిన మారనికథ" పట్టి కాలాన్ని మారిన మారుచూచి కథ

రాష్ట్రపతి డాక్టర్ హుసేన్ స్వేచ్ఛకోసం కథ అత్యుత్తమైన దాని అనువాదం పైలం తక్కువగా వుంది

హరికిషన్‌గారి ఉత్తరాలరావు" ఉత్తమ రాయాల్సిన కథ

విశాలాక్షిగారి కూకటివేళ్ళ' కుటుంబ మనే భావంగాగం కూకటివేళను పాతకుల ముంచుంచుకున్నది

గోర్కీ కథ ఆయింది సంధ్యరంగా శ్రీ అడంబ కాసికిరాం వ్రాసిన వ్యాసంగా ఒకటి రెండు అవసర్యాలు వున్నవిషయం వ్రస్తావించకుండా వుండవలేదు

అన్ని వారపత్రికలా అన్నదాల కర్ర కార్యాసాలు అవే అడ్రస్సుల అ క్షమానమూ సుగమపుచుకుంటు మోదు లేకపోవడం యీ పత్రికలో ప్రత్యేకంగా పాఠకుల దృష్టిని ఆకర్షిస్తుంది

ఇదీ కారణం - పొమెకలు అమెకలు కొత్త అమ్మకాలో పాఠకశక్తిన్ను మోస్ అన్నది ఇంతకు ముందు వారి పత్రికల్లో కనుపించని విలక్షణంగా వుంది పాఠకుల హృదయాలు ఆకట్టుకుంటూ

ప్రతిభ వెలికి వస్తూ ఎందరికోవో ఎన్నో ఆశలు కల్పించింది.

కాలం కరకరకాలుగా మారుతూ తప్పుతుంది కనక కథ నాటి నాటి నడకనడి పాయాకర మైన మార్పులను సంతరించుకుంటున్నాయి

పత్రికలో ఒకవైపునుంది ఇంతకు ముందే పత్రికా ప్రపంచంలో స్థానం సంపా దించుకున్నవారి రచనలు ప్రదురించి త